

Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Lukukausi 2024–2025

Palautetaan syyskuun loppuun mennessä varhaiskasvatuksen hallinnon ja varhaiskasvatustyksikön johtajien Teams-kansioon.

Päiväkoti: Rinteen päiväkoti

Esiopetusyksikkö: Esikot

Esiopetusyksikön yhteistyökoulu: Soppeenmäen yhtenäiskoulu

Käsitelty esiopetusyksikössä: 3.10.2024

Esiopetuksen yleinen järjestäminen

Työ- ja loma-ajat

Lukuvuonna 2024-2025	
Syyslukukausi	7.8.-20.12.2024
Syysloma (vko 42)	14.-20.10.2024
Kevätlukukausi	7.1.2025–30.5.2025
Talviloma (vko 9)	24.2. – 2.3.2025
Pääsiäisloma	17.4. – 21.4.2025

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 21)

Ajattelu ja oppiminen

- Työtavat
Esikoilla on käytössä keskusteleva opetustapa. Lapsia kuullaan ja heidän ajatuksilleen annetaan aikaa ja tilaa. Lapset saavat kysyä, käyttää mielikuvitustaan ja oivaltaa itse asioita. Toiminnallisuus korostuu eskarin oppimisessa. Lapsen tekemiä tehtäviä ja kädentaitotoita talletetaan lapsen omaan kansioon, jotta niihin voidaan palata myöhemmin ja todeta yhdessä lapsen kanssa mitä on opittu. Lapset oppivat myös leikkien; leikki on tärkeä osa esiopetuspäivää, sille varataan päivittäin aikaa sekä ulkona että sisällä.
- Oppimisympäristö
Eskarissa työskennellään pienryhmässä. Toiminta on hyvin strukturoitua; aikataulut, toimintapaikat ja siirtymät on tarkasti aikataulutettu. Lapsille tarjotaan monipuolisia oppimisvälineitä ja materiaaleja. Oppimisympäristö pyritään järjestämään lapsia innostavaksi ja lapset saavat osallistua ympäristön muokkaamiseen. Eskarissa opitaan myös liikkuen; liikkumiseen kannustetaan niin sisä- kuin ulkotiloissa sekä tekemällä retkiä lähiympäristöön ja erilaisiin liikuntaympäristöihin (jäähalli, palloiluhalli, hiihtoladut).
- lasten tukeminen
Lasten omaa ajattelua tuetaan ja heitä kannustetaan yrittämään itse sinnikkäästi, lannistumatta epäonnistumisen sattuessa.
- toimintavuoden painotus
Opitaan itse tehden, kokeillen ja oivaltaen.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

- Työtavat
Aikuiset toimivat esimerkkinä hyvästä käyttäytymisestä ja erilaisista vuorovaikutuksen tavoista. Lapsille tarjotaan erilaisia, monipuolisia kulttuurikokemuksia; vieraillaan esim. museossa, teatterissa, kirjastossa.
- Oppimisympäristö
Lapsia kannustetaan toimimaan ja ratkaisemaan ongelmia yhdessä. Lapsille on saatavilla erilaisia itsensä ilmaisun välineitä: piirtäminen, maalaaminen, muovailu jne. Esiopetusvuoden aikana kokeillaan monipuolisesti erilaisia välineitä ja materiaaleja. Kirjoja on aina saatavilla ja niitä luetaan ja tutkitaan paljon yhdessä.
- lasten tukeminen
Lasten väliseen vuorovaikutukseen kiinnitetään huomiota. Epäkohtiin puututaan heti ja ratkaisuja mietitään yhdessä lasten kanssa. Lapsia kannustetaan ja rohkaistaan ilmaisemaan itseään eri tavoin.
- toimintavuoden painotus
Yhdessä toimiminen, toisten auttaminen ja kannustaminen.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sekä kehotunnekasvatus

- Työtavat
Lapsia ohjataan terveellisiin elintapoihin ja pitämään huolta itsestään ja hyvinvoinnistaan; kiinnitetään huomiota ruokaan, lepoon, hygieniaan, liikuntaan. Aikuiset toimivat esimerkkinä myös siinä, miten pidetään huolta ympäristöstä tai liikutaan turvallisesti lähiympäristössä. Lasten kanssa käsitellään keho- ja digiturvallisuuteen liittyviä asioita.
- Oppimisympäristö

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Oppimisympäristönä toimii paitsi päiväkoti ja sen tilat, myös koko lähiympäristö. Metsässä liikutaan ja opitaan paljon ja lähiliikenteessä opetellaan liikkumaan turvallisesti. Ympäristön turvallisuuden, sekä fyysiseen että sosiaaliseen, kiinnitetään huomiota. Eskarin arki pyritään pitämään rauhallisena ja kiireettömänä.

- o lasten tukeminen
Lapsia kannustetaan omatoimisuuteen ja osallisuuteen.
- o toimintavuoden painotus
Omatoimisuuden lisääminen

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen (tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen)

- o Työtavat
Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin viestintäkeinoihin ja laitteisiin. Lasten huomiota kiinnitetään ympäristön erilaisiin teksteihin, kuviin, lukuihin ja symboleihin. Lapset pääsevät itse kokeilemaan ja tuottamaan erilaisia sisältöjä monipuolisilla välineillä.
- o Oppimisympäristö
Lapsille on tarjolla ja näkyvillä erilaisia viestinnän välineitä ja heitä kannustetaan tutkimaan ja käyttämään niitä (kirjat, tietokone, tabletti, kamera, musiikki).
- o lasten tukeminen
Lapsia ohjataan erilaisten mediavälineiden turvallisessa käytössä. Kokeillaan yhdessä erilaisten välineiden käyttöä ja keksitään niille monipuolisia käyttökohteita.
- o toimintavuoden painotus
Tutustuminen monipuolisesti eri välineisiin itse kokeilemalla.
Lapset suorittavat digiajokortin.

Osallistuminen ja vaikuttaminen

- o Työtavat
Lapset otetaan mukaan suunnitteluun, heidän ideoitaan ja ajatuksiaan kuunnellaan ja pyritään yhdessä toteuttamaan. Myös arviointia tehdään säännöllisesti, esim. eskarikirjan arviointitehtävien avulla. Lasten kanssa sovitaan ryhmän säännöt. Lapset saavat osallistua erilaisiin äänestyksiin toiminnan järjestämiseksi.
Huoltajien kanssa pidetään yhteyttä päivittäin kohdatessa. Syksyllä järjestettiin vanhempainilta huoltajille. Huoltajat kutsutaan vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa esikoululaisen oppimissuunnitelmakeskusteluihin.
- o Oppimisympäristö
Pidetään yllä avointa ilmapiiriä, jossa kaikki tulevat kuulluiksi ja nähdyiksi.
- o lasten tukeminen
Lapsia kannustetaan pyytämään puheenvuoroja ja heitä ohjataan myös kuuntelemaan muita sekä arvostamaan erilaisia mielipiteitä.
- o toimintavuoden painotus
Kaikki mukaan - tehdään yhdessä!

Yritteliäisyys

- o Työtavat
Esiopetuksessa työskennellään eri kokoisissa ryhmissä ja erilaisilla kokoonpanoilla, mutta opitaan tekemään asioita myös itse ja yksin, omiin kykyihin luottaen.
Pienryhmätyöskentelyä ja parityöskentelyä harjoitellaan paljon. Myös leikissä harjoitellaan tulemaan toimeen erilaisten kavereiden kanssa, esim. leikkipareja arvotaan ja kaverin kanssa neuvotellaan mitä ryhdytään leikkimään.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- Lapset saavat osallistua eskarin arkeen erilaisten pienten työtehtävien tekemisen kautta.
- Oppimisympäristö
Eskarin oppimisympäristö ei ole koskaan valmis, vaan sitä voidaan jatkuvasti muokata yhdessä lasten kanssa ja heidän toiveidensa ja ideoidensa mukaan. Leikkiympäristö kannustaa lapsia tutustumaan erilaisiin ammatteihin leikin kautta.
- lasten tukeminen
Lapsia kannustetaan sisukkuuteen ja tekemään asiat loppuun asti sekä arvostamaan omaa ja muiden tekemää työtä.
- toimintavuoden painotus
Yhdessä tekeminen yhteiseksi hyväksi

Esiopetusryhmän toimintakulttuuri

Ryhmämme toiminnan periaatteet

Aikuiset toimivat mallina lapsille kaikessa toiminnassa.

Lasten ja huoltajien osallisuus huomioidaan.

Jokainen lapsi kohdataan omana itsenään, huomioiden hänen vahvuutensa sekä mahdolliset haasteensa.

Kiinnitetään huomiota yhdessä tekemiseen ja hyvään vuorovaikutukseen.

Lapsia kannustetaan kokeilemaan ja yrittämään, oivalluksista iloitaan yhdessä, mutta erehtyminenkin hyväksytään.

Leikille annetaan aikaa päivittäin, sekä ohjatusti että omaehtoisesti, ulkona ja sisällä.

Hyvinvointi ja turvallinen arki (Oph 2022)

Esiopetuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Esiopetuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Kiusaaminen tunnistetaan, siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen ennaltaehkäisyssä on tukea lasten vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia. Henkilöstöllä on keskeinen rooli lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelun ja kehittymisen tukemisessa. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti. Aikuisen läsnäolo ja antama ohjaus vuorovaikutustilanteissa on tärkeää. Häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltatilanteista keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja. (Ylöjärven esiops s. 29)

Miten ehkäisemme kiusaamista?

Ryhmäytymiseen panostetaan heti toimintakauden alussa, jotta jokainen voi kokea olevansa tärkeä osa ryhmää. Ystävyyssuhteiden syntymistä tuetaan ja toimintaan osallistuminen mahdollistetaan. Erityisesti tämä korostuu vuorohoitoilosten kohdalla.

Miten puutumme kiusaamiseen (kuka, koska, miten)?

Ristiriitatilanteisiin puututaan heti kun niitä havaitaan ja niiden käsittelyyn myös palataan tarvittaessa myöhemmin uudelleen.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Miten selvitämme ristiriitatilanteet, käytetyt menetelmät?

Riitatilanteissa sovelletaan MiniVerso-menetelmää; jokainen osallinen saa kertoa mitä tapahtui ja miltä se tuntui. Yhdessä mietitään ratkaisukeinoja, voidaan sopia myös seuranta-aika, jonka kuluessa asiaan palataan.

Huoltajien osallisuus esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 32–33)

Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen kautta lasten huoltajat saavat tietoa esiopetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista. Vanhempainilloissa huoltajille kerrotaan esiopetuksen tavoitteista ja sisällöistä sekä keskustellaan heidän toiveistaan esiopetukselle. Huoltajille annetaan mahdollisuus osallistua esiopetusryhmän toimintaan sekä toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Esiopetusryhmissä järjestetään avoimien ovien päiviä. Esiopetuksen henkilöstö käy lasten ja huoltajien kanssa arviointikeskusteluja, joissa suunnitellaan ja arvioidaan lapsen oppimista ja toimintaa. (Ylöjärven esiops s.31)

Millä tavoin mahdollistamme huoltajille osallistumisen esiopetusryhmän toiminnan suunnitteluun ja arviointiin?

Syksyllä järjestettiin huoltajille vanhempainilta ja erilaisia kyselyjä toteutetaan toimintavuoden aikana.

Miten suunnittelemme ja arvioimme yhdessä huoltajien kanssa heidän lapsensa oppimista ja toimintaa?

Huoltajat kutsutaan leops-keskusteluun syksyllä ja tiedonsiirto- ja arviointikeskusteluun keväällä.

Miten tiedotamme huoltajille esiopetuksesta ja esi- ja alkuopetuksen yhteistyöstä?

Syksyllä vanhempainillan yhteydessä huoltajille jaettiin infokirje esiopetuksesta. Tarvittaessa tiedotteita voidaan jakaa myös eVakan kautta.

Esi- ja alkuopetuksen joustavat toimintatavat (Ylöjärven esiops s. 33–34) / Erillinen liitteenä oleva esi- ja alkuopetuksen joustava suunnitelma, joka on yhteistyössä koulun kanssa laadittu

Yhteistyötä tehdään Soppeenmäen yhtenäiskoulun kanssa joustavan esi- ja alkuopetuksen toteuttamiseksi. Yhteistyö sisältää opetuksen nivellystunteja ja opettajavierailuja kevään aikana, jotta luokanopettajat ja/tai erityisopettajat tutustuvat esioppilaisiin varhaisen puuttumisen ja tiedonsiirron näkökulmasta. Tuleville ekaluokkalaisille ja heidän huoltajilleen järjestetään toukokuussa tutustumispäivä kouluun.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Syksyllä arvioidaan lasten luki-valmiuksia Lukimato-tehtävistön avulla ja matemaattisia valmiuksia Makeko1-arvioinnin avulla. Tarvittaessa voidaan tehdä myös Boehmin käsitetesti. Keväällä tehdään Lukimato-arvio uudelleen sekä Makeko2-arviointi. Lisäksi keväällä tehdään esiopetuksen tiedonsiirron taitojen havainnointi -lomake sekä huoltajien lomake. Lomakkeiden tiedot siirtyvät esiopetuksesta koululle tiedonsiirtopalaverissa tai muuten sovitulla tavalla. Kevään arviointipalaveriin osallistuvat tarvittaessa luokan- ja/tai erityisopettajat.

Esiopetuksen toteuttaminen

Leikki ja toiminnallisuus (Ylöjärven esiops s.35–36)

Lelut ovat lasten saatavilla ja niitä voidaan tarvittaessa lainata myös naapuriryhmistä. Leikille varataan aikaa päivittäin sekä ulkona että sisällä, välillä leikitään ohjatusti ryhmässä, välillä omaehtoisesti yhden tai kahden kaverin kanssa. Joskus leikkikaverin voi valita tai toivoa, mutta paljon leikkikavereita myös arvotaan, jotta kukaan ei jää ulkopuolelle ja lapset oppivat tulemaan toimeen, neuvottelemaan ja joustamaan erilaisten kavereiden kanssa. Leikkialueita muokataan yhdessä lasten kanssa ja lasten toiveita leikkiin liittyen kuunnellaan ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Eskarissa opitaan uusia asioita toiminnallisesti. Opettajan saatavilla on paljon erilaista materiaalia työn tueksi ja lasten käyttöön. Materiaalia hankitaan ja tehdään itsekin jatkuvasti lisää. Oppimismateriaaleja on myös jatkuvasti lasten saatavilla omaehtoisilla puuhahetkillä käytettäväksi.

Miten kannustamme ja tuemme vähän liikkuvia lapsia liikkumaan? (Ylöjärven esiops s.49)

Eskarissa liikutaan joka päivä. Eskaripäivä aloitetaan aamuisin klo 8.30 ulkoilulla noin klo 10 saakka. Ulkona lapsia kannustetaan käyttämään erilaisia liikuntavälineitä, niitä on saatavilla eskarin eteisessä sekä ulkovarastossa. Aamu-ulkoilun aikana liikutaan myös ohjatusti; kokoonnutaan kentälle ja leikitään 1-2 liikuntaleikkiä tai harjoitellaan jotakin liikuntataittoa, esim. pallon käsittelyä. Talvella harjoitellaan luistelua ja hiihtoa ja keväällä esikoululaisille järjestetään kaksi uimaopetuskertaa uimahallissa. Tehdään myös retkiä lähimetsään ja esim. Räikän urheilukentälle ja palloiluhalliin.

Esiopetuksen arviointi (Ylöjärven esiops s. 36–38)

Esiopetusryhmän seuranta- ja arviointikäytännöt

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Lapset tekevät syksyllä lukemisen ja kirjoittamisen valmiuksia arvioivan Lukimato-tehtävistön sekä matemaattisia valmiuksia arvioivan Makeko-arvioinnin. Tarvittaessa voidaan tehdä myös Boehmin käsitetesti. Tehtävät toistetaan keväällä.

Havaintoja lasten toiminnasta kootaan havaintokansioon ja havainnoista keskustellaan päivittäin huoltajien kanssa sekä leops-keskusteluissa.

Miten tuemme ryhmän lasten itsearviointia?

Lasten töitä ja tehtäviä kootaan lasten omiin kansioihin ja käytössä olevan Kummaa-esiopetuskirjan arviointitehtävät tehdään aina kirjan jakson päätteeksi. Lapsia myös haastatellaan ja heitä rohkaistaan pohtimaan omia onnistumisiaan ja tavoitteitaan.

Pedagoginen tuki

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tekee yhteistyötä ryhmän kanssa osallistumalla kerran viikossa ryhmän toimintaan aamupäivän ajan. Konsultaatioapua on aina saatavilla. Veo osallistuu myös ajoittain tiimipalaveriin, jotta tuen toteutumista voidaan suunnitella, seurata ja arvioida yhdessä ryhmän aikuisten kanssa. Veo osallistuu tuen lasten leops-palaveriin.

Esiopetusryhmän opiskeluhoolto (Ylöjärven esiops s.71–77)

(Opiskeluhoollon osalta uudistetun esiops:n perusteiden mukaiset asiat)

Esiopetusryhmän käytettävissä olevat opiskeluhooltopalvelut

Ammattinimike ja nimi (ei ammattikäyttöön tarkoitettuja puhelinnumeroita!)

Lääkäri

terveydenhoitaja Katriina Uusi-Illikainen

Psykologi Otto Laakso

Kuraattori Veronica Acs

Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Yhteisöllisiä opiskeluhooltopalavereita pidetään 2X syyskaudella ja 2X keväällä. Kokoonkutsujana päiväkodin johtaja/apulaisjohtaja ja palaverissa mukana ovat johtajan lisäksi esiopetusryhmän työntekijät sekä veo. Riippuen esillä olevasta aiheesta, palaveriin kutsutaan esim. neuvolan edustaja tai joku muu. Pedatiimeissa ja hoitajapalaverissa käsitellään myös yhteisölliseen opiskeluhooltoon liittyviä asioita, esim. kiusaamisen ehkäisyä.

Soppeenmäen yhtenäiskoulun rehtori kutsuu lukuvuoden aikana ns. laajennettuun yhteisölliseen opiskeluhuoltopalaveriin päiväkodin johtajan/apulaisjohtajan.

Esiopetusryhmässä on keskusteltu lasten kanssa yhteisistä toimintatavoista ja laadittu lasten kanssa säännöt 29.8.2024

Toimintatapa esiopetusryhmässä poissaolojen seuraamiseen ja niihin puuttumiseen

- Lasten läsnä- ja poissaolopäiviä seurataan eVakan avulla. Vuorohoidossa esiopetusta järjestetään yksilöllisesti myös iltaisin ja viikonloppuisin. Tarvittaessa huoltajalta tiedustellaan poissaolojen syytä.

Kuvaus esiopetusryhmän kuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevasta toiminnasta (jos ryhmässä on kuljetettavia lapsia)

- Ryhmässä ei ole tällä hetkellä kuljetettavia lapsia.

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)

Lapsen elämäntilanteesta johtuvissa pulmissa esiopettaja kokoaa tarvittaessa asiantuntijaryhmän, johon kutsutaan kulloiseenkin tapaukseen/tilanteeseen sopivat asiantuntijat oppilashuoltopalaveriin. Tähän pyydetään huoltajan kirjallinen suostumus. Esiopettaja vastaa oppilashuoltokertomuksen laadinnasta. Opiskeluhoitokertomus säilytetään asianmukaisesti lukollisessa kaapissa joko esiopetustilassa tai johtajan toimistossa.

Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen esiopetusryhmässä

- Aikuiset ohjaavat erityisruokavalioiset lapset ottamaan ruokaa jonon alussa, aikuisen valvonnassa. Heidän ruokansa on nimetty keittiöllä ja lista allergioista löytyy linjaston kaapin ovesta, luokkatilasta sekä Esikoiden kansiosta.
- Lasten lääkkeet säilytetään Esikoiden wc:n lukittavassa lääkekaapissa ja lääkehoidosta vastaavat lääkehoitokoulutuksen käyneet lähihoitajat.

Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoiltotyötä toteutetaan yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa.

Opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan opiskeluhoillon toimintatavat lasten ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiseksi. Opiskeluhoillon yhteistyö lasten ja huoltajien kanssa sisältää mm. tiedottamisen, kohtaamisen sekä aidon vuorovaikutuksen. Lasten ja huoltajien osallisuus toteutuu esiopetuksen arjessa ja toiminnassa.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Huoltajien kanssa on mahdollista käydä pienimuotoisia keskusteluja päivittäin lasten tuonti- ja hakutilanteissa. Huoltajilla on mahdollisuus sopia henkilökunnan kanssa keskustelu aina tarvittaessa. Oppimissuunnitelmakeskusteluissa keskustellaan lapsen oppimisesta sekä lapsen hyvinvointiin liittyvistä asioista.

Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

- Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus, ohje käsitelty päiväkodissa (20.9.2024)
- Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma, käsitelty päiväkodissa (11.10.2024)